

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 35/2020

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ'

Συνεδρίαση της 3^{ης} Μαρτίου 2020

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Νίκη Μαριόλη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Χρήστος Μητκίδης, Ευάγγελος Μαρίνης, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Κυριόπουλος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ'αριθμ.Ε.Π/17.2.2020 έγγραφο του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν η ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου που μετατρέπεται σε χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου στο Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) ή σε Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) ευρίσκεται εντός των ορίων της χορηγηθείσας με το άρθρο 93 του ν.4001/2011 εξουσιοδότησης για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Στο παραπάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Με τη διάταξη του άρθρου 93 του ν.4001/2011 (Α' 179) προβλέφθηκε η δυνατότητα μετατροπής υπόγειων φυσικών χώρων κυριότητας του Ελληνικού

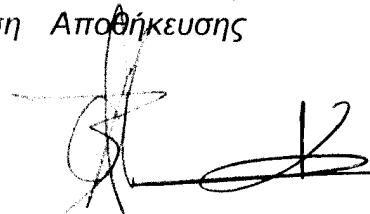
Δημοσίου σε χώρους αποθήκευσης φυσικού αερίου και η ένταξή τους στο Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (στο εξής ΕΣΦΑ) ή σε Ανεξάρτητα Συστήματα Φυσικού Αερίου (στο εξής ΑΣΦΑ), μετά από την παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης τους και χορηγήθηκε νομοθετική εξουσιοδότηση για έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων για την παραχώρηση κάθε τέτοιου χώρου.

2. Ενόψει των ανωτέρω, τίθεται το ερώτημα αν, η ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου που μετατρέπεται σε χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου στο ΕΣΦΑ ή ως ΑΣΦΑ ευρίσκεται εντός των ορίων της χορηγηθείσας με το άρθρο 93 του ν.4001/2011 εξουσιοδότησης για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στα άρθρα 93, όπως το τρίτο εδάφιο αυτού έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 69 παρ.5 του ν.4602/2019 (Α'45), 67 και 74 του ν.4001/2011 (Α' 179) ορίζεται ότι: «Άρθρο 93: Υπόγειοι φυσικοί χώροι, που μετατρέπονται σε χώρους αποθήκευσης Φυσικού Αερίου, μπορούν να εντάσσονται, είτε στο ΕΣΦΑ σύμφωνα με το άρθρο 67 είτε σε ΑΣΦΑ σύμφωνα με το άρθρο 74. Προϋπόθεση για την ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ αποτελεί η προηγούμενη παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του, ως χώρου αποθήκευσης Φυσικού Αερίου. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης κάθε υπόγειου φυσικού χώρου για την αποθήκευση Φυσικού Αερίου και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια...».

«Άρθρο 67 Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου: 1. Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) είναι το Σύστημα Φυσικού Αερίου το οποίο περιλαμβάνει: α) Το υφιστάμενο, κατά την έκδοση του παρόντος, Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου εντός της Ελληνικής Επικράτειας, όπως ορίζεται στην περίπτωση δ' της παρ.2 του άρθρου 3 του ν.2364/1995 (Α' 252), όπως ισχύει αποτελούμενο από τον κεντρικό αγωγό και τους κλάδους του και τις προγραμματισμένες επεκτάσεις και ενισχύσεις του ΕΣΦΑ σύμφωνα με την υπ' αριθ. Δ1/Γ/1588/2007 υπουργική απόφαση (Β' 60), τις εγκαταστάσεις μέτρησης, ρύθμισης, συμπίεσης και αποσυμπίεσης, το σύστημα ελέγχου λειτουργίας, επικοινωνιών και τηλεχειρισμού, τα κέντρα λειτουργίας και συντήρησης, τα κέντρα ελέγχου κατανομής φορτίου και γενικά τις εγκαταστάσεις που αποτελούν στοιχεία της λειτουργίας και υποστήριξης του Συστήματος Μεταφοράς, καθώς και τα υφιστάμενα σημεία εισόδου του μετρητικού σταθμού Σιδηροκάστρου και Αγίας Τριάδας Μεγάρων Αττικής και των Κήπων Έβρου. Ο εσωτερικός χώρος των αγωγών του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου δεν αποτελεί Εγκατάσταση Αποθήκευσης

Φυσικού Αερίου. β) Την Εγκατάσταση ΥΦΑ στη νήσο Ρεβυθούσα. Οι δεξαμενές ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα δεν αποτελούν Εγκατάσταση Αποθήκευσης και χρησιμοποιούνται μόνο για προσωρινή αποθήκευση του ΥΦΑ πριν από την επαναεριοποίησή του και την έγχυσή του στο Σύστημα Μεταφοράς. γ) Τα έργα επέκτασης και ενίσχυσης του ΕΣΦΑ, τις εγκαταστάσεις, τις διασυνδέσεις τις υποδομές ή τους χώρους αποθήκευσης και επανεισαγωγής Φυσικού Αερίου στο ΕΣΦΑ που εκτελούνται σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. Τα έργα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ αποτελούν έργα δημόσιας ωφέλειας και μείζονος εθνικής σημασίας. Στις επεκτάσεις του ΕΣΦΑ δύνανται να περιλαμβάνονται και αγωγοί πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg, εγκαταστάσεις μετρήσεων, συμπίεσης και αποσυμπίεσης και λοιπός σχετικός εξοπλισμός που συνδέονται με το Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. δ)...2...3. Η διαχείριση το ΕΣΦΑ ανατίθεται με τον παρόντα νόμο στο ΔΕΣΦΑ ΑΕ, η δε άσκηση της δραστηριότητας του τελευταίου διέπεται από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Κάθε υφιστάμενη διάταξη που παραπέμπει ή αναφέρεται σε άδεια κυριότητας ή διαχείρισης του ΕΣΦΑ νοείται ως παραπομπή στις οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου».

«Άρθρο 74: Άδεια ΑΣΦΑ: 1. Δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας ή, σε περίπτωση υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης, δικαίωμα χρήσης των ΑΣΦΑ έχουν οι κάτοχοι άδειας ΑΣΦΑ. Η Άδεια ΑΣΦΑ χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα με απόφαση της ΡΑΕ...2. τα κριτήρια για τη χορήγηση Άδειας ΑΣΦΑ, αναφέρονται ιδίως: α) Στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και ιδίως στην εξυπηρέτηση περιοχών που δεν τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο, την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας ή άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην προστασία του περιβάλλοντος. β) Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αιτούντος και ιδίως στην τεχνική και χρηματοοικονομική δυνατότητά του, που εγγυώνται την άρτια κατασκευή και την ασφαλή, αξιόπιστη και οικονομικά αποτελεσματική λειτουργία του έργου. γ) Στην ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά Φυσικού Αερίου και ιδίως στην παροχή πρόσβασης τρίτων στο ΑΣΦΑ, κατά τρόπο άμεσο και οικονομικό, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των Χρηστών ή των κατηγοριών των Χρηστών, δ) Στη ζήτηση, την οποία προβλέπεται να εξυπηρετεί η προτεινόμενη επένδυση και στην οικονομική αποδοτικότητα, την τεχνική αρτιότητα και αξιοπιστία του ΑΣΦΑ, ε) Σε περίπτωση που με την Άδεια χορηγείται δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, στην ικανοποίηση των κριτηρίων της παραγράφου 1 του άρθρου 61 και του άρθρου 62. 3...4. Η Άδεια περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα: α) Τα στοιχεία του κατόχου αυτής, β) Την περιγραφή του ΑΣΦΑ, για το οποίο χορηγείται η Άδεια, με ειδική αναφορά της θέσης ή της γεωγραφικής περιοχής εγκατάστασης και των τεχνικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών του έργου, γ) το χρονικό διάστημα ισχύος της Άδειας, δ) τα δικαιώματα που χορηγούνται με την Άδεια, καθώς και

τους όρους και τους περιορισμούς που διέπουν την άσκησή τους. 5... 6...7...8...9. Τα έργα κατασκευής ή επέκτασης των ΑΣΦΑ, ανάλογα με το σκοπό τους, μπορούν να χαρακτηρίζονται έργα δημόσιας ωφέλειας, με την άδεια που τους χορηγείται».

4. Στο άρθρο 43 παρ.2 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «2.Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν συνάγονται τα ακόλουθα:

5. Με τις διατάξεις του ν.4001/2011 (Α'179) έγινε η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των οδηγιών 2009/72/EK και 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία ενιαίου, σαφούς και εναρμονισμένου με τις οδηγίες αυτές νομοθετικού πλαισίου για την οργάνωση και την εποπτεία της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου.

6. Ειδικότερα, στο τρίτο μέρος του ανωτέρω νόμου (άρθρα 60 – 93) εναρμονίσθηκε η εθνική νομοθεσία με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/73/EK» σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK» (ΕΕ L 211 της 14.8.2009) και τροποποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις του ν.3428/2005 (Α' 313) που αφορούσαν την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου.

7. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η εισαγωγή και αξιοποίηση του φυσικού αερίου προϋποθέτουν την ύπαρξη κατάλληλων υποδομών, στις διατάξεις των άρθρων 67 και 74 του ν.4001/2011 προβλέπεται, αντίστοιχα, η ανάπτυξη τόσο του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), όσο και η δυνατότητα κατασκευής ανεξάρτητων συστημάτων φυσικού αερίου (ΑΣΦΑ) ύστερα από έκδοση ειδικής άδειας.

8. Στο ΕΣΦΑ περιλαμβάνονται το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ) εντός της Ελληνικής Επικράτειας, η Εγκατάσταση Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) στη νήσο Ρεβυθούσα και τα έργα επέκτασης και ενίσχυσης του ΕΣΦΑ, οι εγκαταστάσεις, διασυνδέσεις, υποδομές, χώροι αποθήκευσης και επανεισαγωγής στο ΕΣΦΑ, όπως εκτελούνται σύμφωνα με το εγκεκριμένο δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του

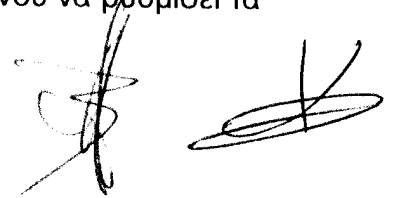
ΕΣΦΑ κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. Τα έργα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ αποτελούν έργα δημόσιας ωφέλειας και μείζονος εθνικής σημασίας. Σύμφωνα δε με την διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 67 του ν.4001/2011 η διαχείριση του ΕΣΦΑ ανατέθηκε στην εταιρεία ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (εις το εξής ΔΕΣΦΑ). Μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 68 του ως άνω νόμου, ο ΔΕΣΦΑ λειτουργεί, συντηρεί και αναπτύσσει το ΕΣΦΑ και τις διασυνδέσεις του.

9. Επίσης, στο άρθρο 74 του ν.4001/2011 προβλέπεται η δυνατότητα λειτουργίας ΑΣΦΑ, ήτοι συστημάτων φυσικού αερίου που δεν εντάσσονται στο ΕΣΦΑ, ανεξαρτήτως διασύνδεσης με αυτό, κατόπιν χορήγησης Άδειας ΑΣΦΑ. Με την Άδεια ΑΣΦΑ μπορεί να χορηγείται δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου ή δικαίωμα χρήσης υπόγειας εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου. Η Άδεια ΑΣΦΑ έχει ως ελάχιστο περιεχόμενο τα στοιχεία του κατόχου, την περιγραφή του ΑΣΦΑ, τη διάρκεια ισχύος της Άδειας, τα δικαιώματα που χορηγούνται και τους όρους και περιορισμούς που διέπουν την άσκησή τους. Τα έργα κατασκευής ή επέκτασης ΑΣΦΑ, μπορούν, ανάλογα με το σκοπό τους, με την άδεια που τους χορηγείται να χαρακτηρίζονται έργα δημόσιας ωφέλειας. Η διαχείριση και εκμετάλλευση ΑΣΦΑ επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί άδεια διαχείρισης ΑΣΦΑ. Η άδεια διαχείρισης ΑΣΦΑ χορηγείται κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειών.

10. Κρίσιμο στοιχείο για την ανάπτυξη της χρήσης του φυσικού αερίου στη χώρα μας είναι οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση αυτού. Ειδικότερα, ο νομοθέτης αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπόγειων φυσικών χώρων που μπορούν να μετατραπούν σε χώρους αποθήκευσης φυσικού αερίου, για την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού της εγχώριας αγοράς, προέβλεψε στο άρθρο 93 τη δυνατότητά ένταξή τους στο ΕΣΦΑ σύμφωνα με το άρθρο 67 είτε την «ένταξη» σε ΑΣΦΑ (κατά την άστοχη λεκτική διατύπωση του πρώτου εδαφίου του άρθρου 93, καθόσον η ένταξη σε ΑΣΦΑ προϋποθέτει την ύπαρξη αυτού ενώ κάθε ΑΣΦΑ αναπτύσσεται μετά την έκδοση από τη ΡΑΕ της Άδειας ΑΣΦΑ) σύμφωνα με το άρθρο 74. Περαιτέρω, ορίσθηκε ότι προϋπόθεση για την ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ, αποτελεί η προηγούμενη παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσής του, ως χώρου αποθήκευσης φυσικού αερίου. Με την ίδια διάταξη και δη με το τρίτο εδάφιο αυτής, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 69 παρ.5 του ν.4602/2019, χορηγήθηκε νομοθετική εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας να καθορίζουν με κοινές τους αποφάσεις την διαδικασία και τις προϋποθέσεις παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης κάθε υπόγειου φυσικού χώρου για τη μετατροπή του ως χώρου αποθήκευσης

φυσικού αερίου και τη ρύθμιση κάθε ειδικότερου θέματος και αναγκαίας λεπτομέρειας. Όπως δε συνάγεται και από την αιτιολογική έκθεση του ν.4602/2019 που αφορά την ανωτέρω ρύθμιση του άρθρου 69 αυτού, με την οποία τροποποιήθηκε μερικώς το άρθρο 93 του ν.4001/2011, εκδίδεται πλέον κοινή υπουργική απόφαση για κάθε υπόγειο φυσικό χώρο με την οποία ρυθμίζονται, κατά περίπτωση, οι όροι και οι προϋποθέσεις παραχώρησής του λαμβανομένων υπόψη των πιθανών ιδιαιτεροτήτων κάθε περίπτωσης, όπως σε ποιόν ανήκουν τα δικαιώματα χρήσης, εκμετάλλευσης και ανάπτυξης, το προηγούμενο καθεστώς εκμετάλλευσης, το ύψος της επένδυσης που απαιτείται, η γεωγραφική τους θέση κ.ά. Επίσης στην ίδια αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι «*ζητήματα, όπως η ένταξή τους (ενν. των παραχωρούμενων χώρων) στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ και οι υποχρεώσεις που είναι δυνατόν να τεθούν σε σχέση με την ενεργειακή ασφάλεια και τον χρόνο ολοκλήρωσης του έργου, είναι δυνατόν να αποτελούν αντικείμενο των όρων και προϋποθέσεων παραχώρησης*», τα ζητήματα δε αυτά δεν είναι δυνατόν να ορισθούν με ενιαίο και γενικό τρόπο για όλες τις παραχωρήσεις υπόγειων φυσικών χώρων.

11. Περαιτέρω, με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος, παρέχεται στον κοινό νομοθέτη το δικαίωμα να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα για τη θέσπιση κανόνων δικαίου στην εκτελεστική εξουσία. Στο πρώτο εδάφιο της διάταξης τίθεται ο κανόνας ότι η νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ως αρχηγό της εκτελεστικής εξουσίας, για την άσκηση της μεταβιβαζόμενης αρμοδιότητας με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων. Η νομοθετική εξουσιοδότηση, για να είναι νόμιμη, πρέπει να είναι ειδική και ορισμένη, δηλαδή να προβαίνει σε συγκεκριμένο προσδιορισμό του αντικειμένου της και να καθορίζει τα όριά της σε σχέση με αυτό. Η εξουσιοδοτική διάταξη πρέπει να μην είναι γενική και αόριστη, ασχέτως αν είναι ευρεία ή στενή, αν περιλαμβάνει δηλαδή μεγάλο ή μικρό αριθμό περιπτώσεων, τις οποίες η Διοίκηση μπορεί να ρυθμίσει κανονιστικώς βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης. Περαιτέρω, με τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι, στην περίπτωση που παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση προς ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή με τεχνικό ή λεπτομερειακό χαρακτήρα, φορέας της εξουσιοδότησης μπορεί να είναι και άλλα, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης. Ως ειδικότερα θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδοτήσεως αλλά, επιπλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως πλαίσιο, σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα

μερικότερα θέματα. (ΣΤΕ 235/2012 Ολομ., 210/2010 Ολομ, 510/2019, 4304/2015, 2266/2013 κ.ά.)

12. Στην προκειμένη περίπτωση, με τις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων του άρθρου 93 του ν.4001/2011 γίνεται ουσιαστική ρύθμιση, σε γενικό πλαίσιο, του ζητήματος της παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης των υπόγειων φυσικών χώρων που ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο για τη μετατροπή τους σε χώρους αποθήκευσης φυσικού αερίου. Η προηγούμενη παραχώρηση τίθεται ως προϋπόθεση της ένταξης του χώρου αυτού στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ. Περαιτέρω, με το τρίτο εδάφιο του ίδιου ως άνω άρθρου, όπως ισχύει, παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων για το ειδικότερο θέμα της διαδικασίας και των προϋποθέσεων παραχώρησης της χρήσης κάθε υπόγειου φυσικού χώρου για την αποθήκευση φυσικού αερίου και τη ρύθμιση κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιοτεροτήτων του κάθε χώρου, όπως οι ιδιοτεροτήτες αυτές ενδεικτικά αναφέρονται στην προεκτεθείσα αιτιολογική έκθεση.

13. Κατά τα ανωτέρω, η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης του υπόγειου φυσικού χώρου που μετατρέπεται σε χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου προηγείται και αποτελεί προϋπόθεση της ένταξης του χώρου αυτού στο ΕΣΦΑ, ως τμήμα αυτού κατόπιν αντίστοιχης τροποποίησης του εκάστοτε Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ, κατόπιν χορήγησης Άδειας ΑΣΦΑ. Αντικείμενο δε της νομοθετικής εξουσιοδότησης για την έκδοση κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι ο καθορισμός της διαδικασίας και των προϋποθέσεων για την παραχώρηση της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια για κάθε υπόγειο φυσικό χώρο.

Συνεπώς, η ένταξη στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ δεν θα μπορούσε να εμπίπτει στο πλαίσιο της νομοθετικής εξουσιοδότησης του τρίτου εδαφίου του άρθρου 93 του ν.4001/2011, η οποία ρυθμίζει, κατά τα προεκτεθέντα, διαφορετικό θέμα. Δεδομένου όμως, ότι η κατά τα ανωτέρω παρασχεθείσα νομοθετική εξουσιοδότηση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τον καθορισμό με την έκδοση κ.υ.α. των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη του υπόγειου φυσικού χώρου ως χώρου αποθήκευσης φυσικού αερίου, βασική παράμετρο της οποίας αποτελεί ο καθορισμός του τρόπου ανάπτυξής του, θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην κ.υ.α. και η πρόβλεψη αν ο υπόγειος φυσικός χώρος, τον οποίο αφορά η παραχώρηση, θα αναπτυχθεί ως τμήμα του ΕΣΦΑ ή αυτόνομα υπό την μορφή ΑΣΦΑ. Υπέρ της άποψης αυτής συνηγορεί και ο σκοπός του νομοθέτη όπως αποτυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 69 του ν.4602/2019 κατά τα προεκτεθέντα.

Απάντηση

14. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι, η ένταξη υπόγειου φυσικού χώρου που μετατρέπεται σε χώρο αποθήκευσης φυσικού αερίου στο ΕΣΦΑ ή σε ΑΣΦΑ δεν εμπίπτει στο πλαίσιο της νομοθετικής εξουσιοδότησης που χορηγείται βάσει του τρίτου εδαφίου του άρθρου 93 του ν.4001/2011. Δεδομένου όμως ότι η κατά τα ανωτέρω παρασχεθείσα νομοθετική εξουσιοδότηση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τον καθορισμό με την έκδοση κ.υ.α. των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη του υπόγειου φυσικού χώρου ως χώρου αποθήκευσης φυσικού αερίου, βασική παράμετρο της οποίας αποτελεί ο τρόπος ανάπτυξης του, θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην κ.υ.α και η πρόβλεψη αν ο υπόγειος φυσικός χώρος τον οποίο αφορά η παραχώρηση θα αναπτυχθεί ως τμήμα του ΕΣΦΑ ή αυτόνομα υπό την μορφή ΑΣΦΑ.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 05 Μαρτίου 2020

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Βασιλική Δούσκα

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Γ. Κυριόπουλος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.